

Innovation
Norway

Iceland
Liechtenstein
Norway grants

LIETUVOS SAVIVALDYBIŲ ASOCIACIJA

Socialinis dialogas Lietuvoje. Patirtis ir iššūkiai

KOLEKTYVINIAI DARBO SANTYKIAI

Rima Kisielienė

*Lietuvos valstybės tarnautojų, biudžetinių ir
viešųjų įstaigų darbuotojų profesinė sąjunga*

Vilnius, 2021 m. kovo 4 d.

Socialinės partnerystės šalys

Darbuotojai ir darbdavių atstovai

Darbuotojų atstovai – profesinė sąjunga, darbo taryba ar darbuotojų patikėtinis.

Darbdavių atstovai:

darbdaviai atstovaujantys socialinėje partnerystėje darbdavio lygmeniu;

darbdaviai atstovaujantys socialinėje partnerystėje šakos, teritoriniu ir nacionaliniu lygmeniu.

Socialinės partnerystės lygmenys

1. Nacionalinis
2. Šakos
3. Teritorinis
4. Darbdavio
5. Darbovietės

Socialinės partnerystės formos

Socialinė partnerystė įgyvendinama:

- 1) sudarant dvišales, trišales tarybas, dalyvaujant jų veikloje ir sudarant susitarimus dėl darbo, socialinių ir ekonominių klausimų;
- 2) inicijuojant, vedant kolektyvines derybas ir sudarant kolektyvines sutartis;
- 3) Informavimo, konsultavimo procedūromis ir dalyvavimu darbdavio juridinio asmens valdyme.

Socialinis dialogas nacionaliniu lygmeniu

1995 metais įteigta Lietuvos Respublikos trišalė taryba, kurią sudaro 21 narys, po 7 lygiateisius atstovus iš profesinių sąjungų organizacijų, darbdavių organizacijų ir Vyriausybės. Šiuo metu veikia 4 komisijos ir 2 komitetai.

Tarpusavio susitarimais Trišalė taryba Seimui ir Vyriausybei pataria socialiniais, ekonominiais ir darbo politikos klausimais.

Kolektyvinės derybos

Kolektyvinės derybos – pagrindinė socialinės partnerystės forma.

Kolektyvinėse derybose darbuotojams gali atstovauti tik profesinės sąjungos, tai išimtinė profesinių sąjungų teisė.

Kolektyvinės sutartys

Kolektyvinė sutartis - darbo teisės normas, šalių tarpusavio teises, pareigas ir atsakomybę nustatantis rašytinis susitarimas, kurį sudaro profesinės sąjungos, darbdaviai ir jų organizacijos.

Kolektyvinės sutartys

Kolektyvinių sutarčių rūšys:

1. nacionalinė (tarpšakinė) kolektyvinė sutartis;
2. teritorinė kolektyvinė sutartis;
3. šakos (gamybos, paslaugų, profesinė) kolektyvinė sutartis;
4. darbdavio lygmens kolektyvinė sutartis;
5. darbovietės lygmens kolektyvinė sutartis – nacionalinės, šakos ar darbdavio lygmens sutarties nustatytais atvejais.

Kolektyvinės sutartys

Šiuo metu kolektyvinės sutartys yra taikomos 269326 darbuotojų:
darbdavio lygmens – 110922
šakos – 156136
nacionalinė – 32455
teritorinė – 2268

Daugiausia kolektyvinių sutarčių sudaryta švietimo ir mokymosi įstaigose, transporto, socialinio darbo ir globos, sveikatos priežiūros organizacijose. Viešajame sektoriuje galioja 71% kolektyvinių sutarčių, privačiame – 29%, tačiau Lietuvoje kolektyvinių sutarčių aprėpties mastas vis dar išlieka mažas, tai yra apie 15-20 procentų.

Kolektyvinės sutartys

Lietuvos valstybės tarnautojų, biudžetinių ir viešųjų įstaigų darbuotojų profesinės sąjungos atstovai aktyviai dalyvauja socialiniame dialoge.

2018 m. pasirašyta pirmoji Nacionalinės kolektyvinė sutartis, 2019, 2020 metais - dar dvi.

2018 m. pasirašyta Socialinių paslaugų šakos kolektyvinė sutartis. 2019, 2020 m. pasirašyti susitarimai dėl sutarties pakeitimų.

Pasirašyta 19 darbdavio lygmens kolektyvinių sutarčių.

Deramasi dėl Muitinės darbuotojų šakos kolektyvinės sutarties.

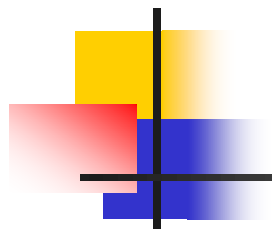
380 profesinės sąjungos narių dalyvavo projekte „Profesinių sąjungų ir darbdavių bendradarbiavimo modelis, vystant socialinį dialogą“.

LIETUVOS RESPUBLIKOS
SOCIALINĖS APSAUGOS IR DARBO MINISTERIJA

Dékoju